

Hranice: dvakrát více kultury, o třetinu bezpečnější

O Zbrašovských aragonitových jeskyních nebo Hranické propasti slyšel snad v České republice každý. Populární jsou také lázně v Teplicích nad Bečvou, které patří k nejstarším na Moravě. Méně lidí už ale ví, že v Hranicích sídlí také 71. mechanizovaný prapor pozemních sil Armády ČR, jehož vojáci se účastní například zahraničních operací v Afghánistánu nebo v africkém Mali.

Lucie Sýkorová

Městečko s necelými 19 tisíci obyvatel, ležící na okraji Olomouckého kraje směrem na Ostravu, o sobě dává v posledních letech vědět také například na poli kultury. Pořádá každoročně několik hudebních festivalů, na nichž vystupují vesměs známá jména, a co víc – na řadu těchto koncertů je vstup zdarma! Takže jak hrdě hlásá heslo na městském webu – Hranice opravdu začínají být „městem, které je škoda nenavštívit“.

Pořádat 30 i 40 kulturních akcí za měsíc je na město velikosti Hranic s rozpočtem kolem 350 milionů korun vcelku mistrovský kousek. Ješ-

tě podivuhodnější ale snad je, jak je kultura v Hranicích organizována. V podstatě veškeré dění na poli kultury ve městě se odehrává pod hlavičkou jediné příspěvkové organizace s názvem Městská kulturní zařízení. Tato společnost spravuje letní kino, koncertní sál a Zámecký klub, pořádá festivaly (*Hranické kulturní léto, Hranická scéna a Evropské jazzové dny*), vydává Hranický zpravodaj a organizuje také výlepovou službu ve městě – k dispozici má 16 výlepových ploch. Kromě toho pod ni spadá také městská knihovna, informační centrum a městské muzeum a galerie. A pozor, toto uspořádání není žádný pozůstatek z předrevolučního období, ke sloučení „všeho do jednoho“ došlo na počátku roku 2015.

Zdvojnásobili počet kulturních akcí

„Když bychom vznesli otázku, jestli se tento model osvědčil, rozdělili bychom zřejmě místní obyvatele na dva tábory,“ myslí si starosta Hranic Jiří Kudláček. „Někteří jsou toho názoru, že by měly jednotlivé kulturní stánky fungovat samostatně, jako ostatně fungovaly dříve. Ještě před mým nástupem rozhodlo vedení města o tom, že se organizace sloučí. Byla vypracována analýza kulturní scény a všech souvisejících činností. Já bych k tomu dnes řekl, že je důležité především to, jací lidé jednotlivé organizační složky vedou. Aktivita této společnosti se jednoznačně zvedla, už to takto funguje téměř dva roky a musím říci, že velmi dobře,“ konstatuje starosta.

Knihovna prošla rekonstrukcí, muzeum přijalo nové mladé kurátory, město pořádá skoro dvojnásobný počet kulturních akcí než v minulosti.

Hranice

Město v Olomouckém kraji leží převážně na pravém břehu řeky Bečvy v Moravské bráně. Má necelých 19 tisíc obyvatel. Spravuje 32 obcí, s nimi má region zhruba 40 tisíc obyvatel. Nachází se zde Hranická propast, která je podle nejnovějších průzkumů nejhlubší zatopenou sladkovodní jeskyní na světě. Znamé jsou lázně Teplice nad Bečvou s minerálními prameny a Zbrašovské aragonitové jeskyně. V kasárnách generála Zahálky sídlí 71. mechanizovaný prapor. Už za Rakouska-Uherska zde byl vystaven komplex vojenských škol. Vojenská brigáda z Hranic odchází i na zahraniční mise. Je zde bohužel také památník lidem, kteří se z bojů v novodobé historii už nevrátili.

„Vytyčili jsme si v oblasti kultury cíle, které chceme plnit. Organizujeme například festival Hranické kulturní léto, kam zveme poměrně nákladné soubory. Lidé neplatí vstupné,“ uvádí Jiří Kudláček. „Jedním z důvodů je, že kvalita se promítá i do určité prezentace města. Za další máme samozřejmě vysokou návštěvnost těchto akcí, chodí na ně studenti i senioři, kteří by při vysoké ceně vstupného jinak zřejmě nepřišli. Myslím si, že v období, kdy se hospodářsky daří a stát nekrátí městům rozpočty (a je zde zároveň kvalifikovaná ruka, která řídí rozpočet), by nemělo být problém pro žádné město naší velikosti dávat část rozpočtu do oblasti kultury a sportu,“

V Hranicích sídlí také 71. mechanizovaný prapor pozemních sil Armády ČR

Zbrašovské aragonitové jeskyně

vysvětluje starosta. Hranice vyčleňují na sport a kulturu přes 20 milionů korun ročně. „Je to včetně provozu knihoven, muzeí a dalších kulturních zařízení. Asi osm milionů korun z této částky tvoří grantové programy,“ upřesňuje Jiří Kudláček.

Podobně jako jiná města, také Hranice organizují pravidelné farmářské trhy. I zde ale mají svoje specifikum. „Původně se trhy konaly o víkendu, ale ukázal se zvláštní trend, že lidem se v sobotu na trhy nechtělo. Chodí raději koncem týdne odpoledne po práci, proto jsme termín přesunuli. Nyní trhy pořádáme vždy ve čtvrtek a v pátek odpoledne a návštěvnost je dobrá, spokojeni jsou i stánkaři,“ usmívá se starosta.

Dědictví z minulosti: všeobjímající akciovka

Kulturní organizace není v Hranicích jediná, kdo má velmi široký záběr. Existuje zde také městská akciová společnost Ekoltes Hranice, a. s. Ta spravuje městskou plovárnu, koupaliště, sběrný dvůr, má na starosti správu hřbitovů, péči o zeleň, čištění ulic a chodníků i svoz komunálního odpadu.

„V jiných městech to vykonávají většinou příspěvkové organizace. Akciová společnost má některé výhody, ale i řadu nevýhod,“ připouští Jiří Kudláček, který toto uspořádání zdědil po svých předchůdcích. „Legislativa nebyla postavena tak, aby město mohlo kontrolovat akciové společnosti, jak to může dělat u příspěvkových

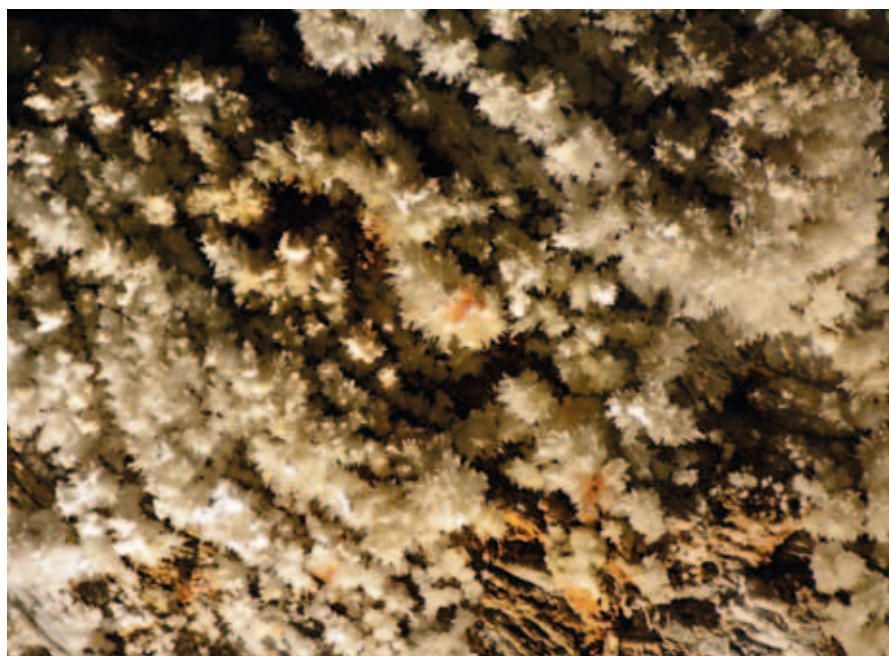
organizací. Podle mě tímto způsobem docházelo k odlivu peněz, protože vznikla podnikatelská jednotka, které chyběla motivace k tomu, aby byla hospodárně vedena. Tedy například to, co by si člověk koupil běžně za stovku, si tato společnost kupovala za tisíc korun,“ podotýká starosta.

V zájmu toho, aby se nenarušil chod města, nové vedení radnice formu akciové společnosti zatím ponechalo. „Ale změnili jsme stanovy a dohled. Valná hromada, zastoupená Radou města Hranic, si vymínila procesy, kterými tuto akciovou společnost kontroluje, takže kdybychom zjistili, že tam dochází k něčemu, s čím nesouhlasíme, můžeme dnes do dvou dnů

vyměnit předsedu představenstva,“ uvádí Jiří Kudláček. „A změnili jsme ještě jednu věc. V minulosti do této společnosti nemohly vstoupit orgány města jako kontrolní výbor atd., dnes už mohou. Zveřejnili jsme výsledky hospodaření na webu, nastavujeme systém zveřejňování smluv, který se bude týkat i společnosti Ekoltes, a. s. Pracujeme tedy na tom, aby tato společnost byla naprosto transparentní a pod plnou kontrolou několika nezávislých stupňů,“ dodává starosta.

Jezu ani obchvatu se Hranice zatím nedočkaly

S nedostatky z minulosti se město potýká i v dalších oblastech. Stále

například nemá vybudována protipovodňová opatření, přestože Hranice byly významně zasaženy povodněmi v roce 1997 i 2010. „Celá levá strana po toku Bečvy byla značně zničena včetně parku Československých legií, jehož rekonstrukce poté stála asi 18 milionů korun. Dále byl zničen celý sportovní areál, kde je plavecký bazén, atletický stadion, dvě fotbalová hřiště. A také chatová oblast a bývalá sokolovna,“ vyjmenovává Jiří Kudláček. Hranice poté téměř deset let dávaly část rozpočtu na obnovu celé oblasti poničené povodněmi. A nyní se musí modlit, aby další povodně nepřišly dříve, než bude město proti zkáze zaopatřeno. „S Povodím Moravy za účasti Ministerstva zemědělství jednáme o rozšíření jezu, což je pro nás životně důležitá záležitost. K samotné výstavbě by mohlo dojít zhruba za dva roky,“ informuje Jiří Kudláček. Nejsem však hrdý na to, že je tento termín 20 let po povodních.

Vedle protipovodňových opatření potřebují Hranice podle starosty také zlepšit infrastrukturu. „U nás bylo v minulosti vše decentralizované. Na jednom konci bylo vlakové nádraží, na druhém autobusové. Jednou z prvních věcí, které bychom chtěli změnit, je tedy centralizace nádraží do jednoho terminálu, kde se bude sjíždět jak místní doprava, tak dálkové autobusy a spoje budou navazovat na vlakovou dopravu. Jsme v koridoru Praha–Ostrava, což je poměrně významný dopravní uzel.

V Hranicích je navíc pět středních škol a také se zde nachází velký průmyslový park, kde dnes působí dvanáct velkých firem. „Infrastrukturu musíme tedy řešit i proto, aby sem mohli dojíždět za prací i lidé z dalších měst, jako jsou Odry nebo Valašské Meziříčí. Problémem je také to, že z průmyslové zóny na dálnici se musí projíždět přes město. Chtěli bychom tedy samozřejmě obchvat města. Ten ale musíme nejprve dostat na územní plán,“ konstatuje starosta. I v této oblasti se odráží nedostatky z minulých dob. „Znovu jsme zavedli útvar hlavního architekta a oddělení plánů a rozvoje. Teď pracujeme na materiálu, který dá městu rámec na dalších deset až dvacet let. Teprve když vy-

Zastřešením nádvoří zámku vznikl příjemný prostor, který se využívá i pro kulturní akce

V zámku dříve byly sklady, dnes v něm sídlí městský úřad

myslíme vizi města, můžeme začít měnit věci v územním plánu. Pokud toto nemáme, můžeme o všem stále jen hovořit," říká Jiří Kudláček.

Velkým tématem v této oblasti je také doprava v centru města. Hranice dosud nemají v historickém jádru žádné omezení pro vjezd a průjezd vozidel. „Já na to nemám konečný názor. Pořád se dotýkáme toho, jak moc bychom poškodili drobné podnikatele, kteří mají v centru obchody. Experimenty v této oblasti se dají zkusit, ale výsledek pak už nelze napravit za pár dní," zamýšlí se starosta. „Zadali jsme útvaru hlavního architekta, aby se zaměřil na kvalitnější koridory a lepší propojení historického jádra se zbytkem města. I za cenu například vykoupení některých nemovitostí. Doprava musí být smysluplná, koridory určitě nemají sloužit k projíždění centra," zdůrazňuje.

Uvědomuje si ale, že dotáhnout tyto záležitosti do konce je práce na mnoho let. „Když tento proces ani nezahájíme, tak ani ten, kdo přijde po nás, nemůže pokračovat. To, že se zde tyto věci neděly, byl jeden z důvodů, proč jsem se rozhodl vstoupit do politiky," vysvětluje starosta.

Po zákazu hazardu až o 30 procent bezpečněji

Co se naopak v minulosti v Hranicích povedlo, je zvýšení bezpečnosti ve městě. „Hranice přijaly jako jedno z prvních měst vyhlášku o úplném zákazu heren a hracích automatů, přestože příjmy města z hazardu dosahovaly až deseti milionů korun," uvádí Jiří Kudláček. O tuto částku město tedy přišlo. „Musím ale konstatovat, že zákaz hazardu měl velmi kladný vliv na bezpečnost ve městě. Jak státní, tak městská policie už zcela oficiálně deklarovaly, že se výrazně snížil počet zásahů v noci a bezpečnost stoupla až o třicet procent," tvrdí starosta. Deset milionů korun v rozpočtu už podle něj město oželelo. „Myslím si, že bezpečnost je důležitější. Lidé se chtějí především cítit bezpečně. Chtějí mít jistotu, že i jejich děti jsou v bezpečí. Priorita je bezpečné, čisté a funkční město.

Za další velký úspěch z předchozích let se dá označit rekonstrukce zámku, v němž dnes sídlí městský úřad. „Zámek byl po roce 1989 v poměrně zpuštěném stavu. Dříve byly prostory využívány převážně jako skladové a nikdo do objektu neinvestoval.

Dvorana byl nekrytý venkovní prostor, který byl často rozbahněný," vzpomíná Jiří Kudláček. „Po roce 1990 se začalo uvažovat, co s tím. Hodně pomohl bývalý ředitel hranické cementárny pan Ing. Zdeněk Špiřík, který doporučil finanční řešení. Soukromý architekt navrhl netradiční projekt včetně proskleného zastřešení. Poté se ještě diskutovalo zhruba tři roky s památkáři, zda jsou takové úpravy možné. Část odborné veřejnosti se stavěla proti. Pan architekt to ale nevzdal a získal vyjádření špičkových architektů z pražského ČVUT, kteří návrh poupravili, ale nezamítli. Takže nakonec se rekonstrukce prosadila, pro město je to dnes jeden z klenotů a je to určitě dobře. Městský úřad se podařilo centralizovat, dnes sídlí v krásné reprezentativní budově. Zastřešená prosklená dvorana se využívá i pro hudební vystoupení a další akce," vypráví starosta. Rekonstrukce se dočkal také navazující park pod zámek s pódium pro venkovní kulturní akce a sklepním Zámeckým klubem. „Zámek s parkem a se zázemím pro kulturní akce se tak stal skutečnou dominantou a centrem města," uzavírá Jiří Kudláček. ■

Zámek se zrekonstruovaným parkem u řeky se staly kulturním centrem a dominantou města

